

Sygn. akt: IV RC 142/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 września 2019r.

Sąd Rejonowy w Rybniku Wydział IV Rodzinny i Nieletnich w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Grażyna Grzybczyk

Protokolant: Monika Kmita

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 30 września 2019r. w R.

sprawy z **powództwa mał. M. M. reprezentowanej przez matkę A. J.**

przeciwko R. M.

o podwyższenie alimentów

- 1) podwyższa alimenty od pozwanego R. M. na rzecz mał. M. M. z kwoty po 600 zł miesięcznie do kwoty po 750 zł (siedemset pięćdziesiąt złotych) miesięcznie płatne do rąk matki A. J. do dnia 15-go każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności każdej raty począwszy od 1 września 2019 roku, a to w miejsce alimentów orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z dnia 20 października 2016 roku w sprawie II RC 591/16;
- 2) w pozostałym zakresie powództwo oddala;
- 3) zasądza od pozwanego na rzecz małoletniej kwotę 300 zł (trzysta złotych) tytułem części kosztów zastępstwa adwokata, odstępując w pozostałym zakresie od obciążania stron kosztami postępowania za postępowanie przed Sądem I instancji;
- 4) wyrokowi w pkt 1 nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

Sygn. akt: IV RC 142/19

UZASADNIENIE

Powódka M. M. reprezentowana przez matkę A. J. wniosła o zasądzenie od pozwanego R. M. alimentów po 1.000 zł miesięcznie płatnych do 15-tego dnia każdego miesiąca, a to w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach z 20 października 2016 r. w sprawie II RC 591/16 wynoszących po 600 zł. Wniosła nadto o zasądzenie kosztów postępowania.

W uzasadnieniu podniosła, że potrzeby małoletniej uległy zwiększeniu w związku z uczęszczaniem przez nią do szkoły podstawowej. Wskazała następnie, że matka małoletniej prowadzi działalność gospodarczą, zaś pozwany jest z wykształcenia inżynierem informatykiem, co w jej ocenie przemawia za uznaniem, że jego możliwości majątkowe są znaczące.

W odpowiedzi pozwany wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania. Wskazał, że powódka nie wykazała by nastąpiła istotna zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie alimentów. Dodatkowo pozwany zakwestionował wysokość kosztów obiadów w szkole, środków czystości oraz konieczność ponoszenia kosztów imprez okolicznościowych. Wskazał, że nie pracuje w zawodzie informatyka i jest zatrudniony na stanowisku

sprzedawcy i uzyskuje wynagrodzenie wynoszące 2.300 zł netto. Dodatkowo posiada zadłużenie z tytułu spłaty kredytu hipotecznego oraz zaciągniętych z jego aktualną małżonką, zobowiązań.

Sąd ustalił, co następuje:

Wyrokiem Sądu Okręgowego w Gliwicach Ośrodek (...) w R. z 20 października 2016 r. w sprawie II RC 591/16 rozwiązano przez rozwód związek małżeński R. M. i A. M.. Wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnią M. M. powierzono obojemu rodzicom, ustalając miejsce zamieszkania dziecka u matki. Kosztami utrzymania małoletniej córki stron obciążono oboje rodziców i zasądzone od powoda na rzecz małoletniej alimenty po 600 zł miesięcznie, płatne do rąk matki małoletniej do 10-tego dnia każdego miesiąca z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w razie uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat.

W czasie ostatniego orzekania o alimentach pozwany miał 35 lat, z wykształcenia był inżynierem informatykiem jednak nie był zatrudniony w zawodzie. Uzyskiwał wynagrodzenie wynoszące 1.830 zł oraz wynagrodzenie za nadgodziny ok. 200-250 zł. Spłacał kredyt wynoszący 800 zł miesięcznie. Na koszty jego miesięczne koszty utrzymania składały się: 130 zł – opłata za prąd; 60 zł – opłata za wodę; 600 zł – koszty wyżywienia. Mieszkał w domu będącym jego własnością, pozostawał w nieformalnym związku.

Matka powódki miała 31 lat i była zatrudniona na stanowisku asystenta stomatologicznego i uzyskiwała wynagrodzenie wynoszące 2.400 zł netto. Zamieszkiwała w najmowanym mieszkaniu wraz z małoletnią córką stron. Na miesięczne koszty utrzymania pozwanej i małoletniej składały się: czynsz – 1.100 zł; 100 zł – opłata za gaz i prąd miesięcznie, naprzemiennie; wyżywienie – 1.400 zł; 200 zł – przedszkole; 300 zł – ubrania dla małoletniej; 120 zł – basen z trenerem dla małoletniej; środki czystości – 50 zł miesięcznie.

Strony zgodnie ustaliły wysokość świadczeń alimentacyjnych na małoletnią w wysokości 600 zł miesięcznie.

dowód: akta II RC 591/16 w szczególności przesłuchanie stron k. 62v-64;

Powódka ma aktualnie 7 lat, uczęszcza do I klasy szkoły podstawowej. Matka powódki pozostaje w nieformalnym związku. Powódka zamieszkuje wspólnie z matką oraz z partnerem matki i jej rocznym bratem w domu należącym do rodziców partnera matki. Zajmują wspólnie jedno piętro tego domu.

Matka powódki prowadzi działalność gospodarczą w ramach prowadzenia sieci sklepów (...). Miesięcznie zarabia około 2.000 zł netto. Jej dochód w 2018 r. w I kwartale wyniósł 5.684,38 zł. (...) matki powódki jest w trakcie ogłoszenia upadłości działalności gospodarczej i nie uzyskuje żadnego dochodu.

Miesięcznie, matka powódki uiszcza 400 zł na utrzymanie zajmowanego przez nią piętra domu. Koszty te obejmują, opłatę za prąd, kanalizację, gaz oraz wodę. Nie partycypuje w kosztach podatku od nieruchomości. W przybliżeniu na członka rodziny przypada 100 zł z tytułu utrzymania nieruchomości.

Poza wskazanymi powyżej, na miesięczny koszt utrzymania powódki składają się:

- wyżywienie 400 zł,
- odzież 450 zł sezonowo tj. 150 zł,
- środki czystości 100 zł,
- basen 40 zł,
- kurs angielskiego 90 zł,
- telefon komórkowy 30 zł,

- kieszonkowe 50 zł,
- imprezy okolicznościowe 80 zł okazjonalnie ok. 20 zł miesięcznie;

Łącznie miesięczne utrzymanie powódki wynosi około 1.030 zł.

Powódka otrzymała podręczniki do szkoły za darmo. Matka powódki otrzymała świadczenie 300+ na wyprawkę szkolną, która została w całości przeznaczona na ten cel jednak nie pokryła całych kosztów. Matka powódki dołożyła 150 zł do wyprawki. Dodatkowo w czerwcu 2019 r. matka powódki wydała 320 zł na zakup okularów korekcyjnych

dowód: przesłuchanie stron k. 50v-51; faktura k. 115; zakres nauczania z języka angielskiego k. 117; **zaświadczenie z urzędu skarbowego k. 102-104;**

Aktualnie pozwany ma 38 lat. W dalszym ciągu jest zatrudniony na tym samym stanowisku tj. sprzedawcy w (...) sp. z o.o. w Ż. w pełnym wymiarze czasu pracy. Jego średnie miesięczne wynagrodzenie a 2016 r. wynosiło 1.813,10 zł netto. Średnie miesięczne wynagrodzenie za okres od maja 2018 r. do kwietnia 2019 r. wynosiło 2.126,96 zł netto. Aktualnie pozwany zarabia ok. 2.500 zł netto. Wynagrodzenie obejmuje także nadgodziny.

Pozwany i jego aktualna małżonka J. M. zamieszkują w budynku zabudowanym na nieruchomości, która została przyznana powodowi na własność, w wyniku podziału majątku wspólnego stron. Nieruchomość ta obciążona jest kredytem hipotecznym. Na 10 sierpnia 2019 r. stan zadłużenia wyniósł 195.170,08 zł, miesięczna rata wynosi 835 zł. Wysokość kredytu hipotecznego została uwzględniona przy ustalaniu wysokości spłaty pozwanej.

Miesięczny koszt utrzymania nieruchomości wynosi: 800 zł rocznie tj. 66,67 zł miesięcznie – podatek od nieruchomości; 170-200 zł – opłata za prąd; 70-80 zł – woda; 5.000 zł rocznie tj. 416,67 zł miesięcznie – opał; 36 zł – wywóz śmieci; Łącznie 779,39 zł, co w przeliczeniu daje 389,67 zł na członka rodziny miesięcznie.

Poza wskazanymi powyżej na miesięczne utrzymanie pozwanego składają się:

- 300-400 zł – wyżywienie,
- 20 zł – środki czystości,
- 100 zł – kosmetyki,
- 150 zł – ubrania.

Łączny koszt utrzymania pozwanego wynosi zatem około 1.010 zł miesięcznie.

Małżonka pozwanego prowadzi własną działalność gospodarczą oraz jest zatrudniona na umowę o pracę. W 2018 r. jej dochód ze stosunku pracy wyniósł 44.918,99 zł, zaś dochód z pozarolniczej działalności gospodarczej wyniósł 35.402,88 zł. Łącznie 80.321,87 zł, co wynosi średnio 6.693 zł miesięcznie.

Pozwany poza świadczeniami na rzecz powódki nie ma nikogo na swoim utrzymaniu.

7 listopada 2018 r. pozwany zawarł umowę pożyczki ze swoim ojcem G. M., który pożyczył mu 35.000 zł. Miesięczna rata wynosi 1.000 zł. Środki uzyskane z pożyczki zostały przeznaczone na spłatę udziału pozwanej w majątku wspólnym.

13 lutego 2019 r. pozwany zawarł umowę pożyczki z (...) Bank (...) S.A. na 12.549,99 zł. Kwota uzyskana z pożyczki została przeznaczona na remont zajmowanego przez niego domu.

Pozwany nie widuje się z powódką ponieważ wyznaczone godziny nie pasują do jego grafiku pracy. Pozwany nie brał córki na wyjazdy. Ostatni raz widział się z nią w Święta Bożego Narodzenia, kiedy odwiedzała jego rodziców.

dowód: zaświadczenie z zakładu pracy k. 25-28; wygenerowany elektronicznie odpis KW k. 29; faktury k. 31, 41-42; potwierdzenia przelewu k. 32, 33; umowy pożyczki k. 34-35, 36; zaświadczenie z banku k. 37-40; dokumenty dostawy k. 43-44; przesłuchanie powoda k. 51-51v; **zaświadczenie z urzędu skarbowego k. 109;**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o podane wyżej dowody uznając je za wiarygodne.

Miesięczny koszt utrzymania pozwanego Sąd ustalił w oparciu o jego zeznania, bowiem wskazane przez niego wydatki korespondują z aktualnymi cenami rynkowymi. Pozwany podał jednak, że nie kupuje odzieży co miesiąc, zatem Sąd kierując się zasadami doświadczenia życiowego oraz średnimi cenami rynkowymi przyjął, że koszt zakupu przeciętnej odzieży sezonowej dla dorosłego mężczyzny wynosi około 450 zł sezonowo tj. 150 zł miesięcznie.

Miesięczny koszt utrzymania małoletniej powódki ustalono w oparciu o przesłuchanie jej przedstawicielki ustawowej. Zdaniem Sadu przedstawione przez nią wydatki nie są zawyżone i odpowiadają średniemu utrzymaniu dziecka uczęszczającego do szkoły podstawowej. Sąd miał przy tym w polu widzenia że pozwany nie widuje się z powódką, nie ma poza nią innych dzieci, zatem nie może mieć wiedzy co do kosztów rzeczywistego utrzymania małoletniej, stąd też kwestionowanie przez niego przedstawionych przez powódkę wycień, stanowiło wyłącznie realizację przyjętej linii obrony zmierzającej do obniżenia wysokości obowiązku alimentacyjnego.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 133 § 1 k.r.o, każdy z rodziców obowiązany jest do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie, chyba że dochody z majątku dziecka wystarczają na pokrycie kosztów jego utrzymania i wychowania. Art. 138 k.r.o stanowi natomiast, że w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego. Istotą niniejszej sprawy było zatem ustalenie, czy od ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów nastąpiła takowa zmiana stosunków po stronie małoletniej powódki oraz pozwanego.

Ustalenie, czy nastąpiła zmiana stosunków, o których mowa powyżej następuje poprzez porównanie stosunków obecnych z warunkami i okolicznościami istniejącymi poprzednio podczas ustalania wysokości alimentów (a zatem zakresu tego obowiązku w rozumieniu art. 135 k.r.o). Zakres świadczeń alimentacyjnych, który ustawodawca określił w art. 135 § 1 k.r.o, jest bowiem uzależniony z jednej strony od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego z drugiej zaś od możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego. Przez usprawiedliwione potrzeby należy rozumieć potrzeby, których zaspokojenie zapewni podmiotowi uprawnionemu do alimentów odpowiedni rozwój fizyczny i duchowy.

Jednym z podstawowych kryteriów decydujących o zmianie stosunków między stronami są również możliwości zarobkowe i majątkowe drugiego z rodziców. Do możliwości zarobkowania poza podstawowym wynagrodzeniem wlicza się ponadto wszelkiego rodzaju premie, nagrody, świadczenia z funduszu socjalnego, dodatki itp. Sąd określając status zarobkowy drugiego z rodziców nie opiera się wyłącznie na kwotach aktualnie osiągniętych dochodów, lecz przede wszystkim sprawdza jego możliwości zarobkowe oraz to czy zostały one w pełni wykorzystane. (orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 9 stycznia 1959 r., III CR 212/58)

Wydanie poprzedniego rozstrzygnięcia w przedmiocie świadczeń alimentacyjnych nastąpiło przed 3 laty. Przeprowadzone postępowanie wykazało przy tym istotną zmianę stosunków pomiędzy stronami, odnotowaną w płaszczyźnie uzasadnionych kosztów utrzymania uprawnionej. Bezsprzeczne wydaje się być przy tym fakt, że koszty utrzymania powódki wraz z jej naturalnym rozwojem i wzrostem cen (jako okoliczność niezależna od stron), uległy podwyższeniu.

Jak ustalono natomiast w toku postępowania średnie miesięczne koszty utrzymania powódki wynoszą około 1.030 zł. Podkreślenia przy tym wymaga, że obowiązek alimentacyjny co do zasady obciąża obojga rodziców. Zasadzenie zatem

alimentów w kwocie wskazaną przez powódkę prowadziłoby w istocie do przerzucenia całego ciężaru utrzymania powódki, na pozwanego, co biorąc pod uwagę jego dochód, nie znajdowałoby uzasadnienia. Należy mieć bowiem w polu widzenia, że wysokość zobowiązania alimentacyjnego jest uzależniona nie tylko do usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, ale także możliwości zarobkowych zobowiązanego. Zdaniem zatem Sądu, zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki alimentów po 750 zł miesięcznie będzie uzasadnione i pokryje w istocie 75% kosztów jej miesięcznego utrzymania. Równocześnie, powód będzie w stanie żyć na utrzymanie powódki bez nadmiernego uszczerbku dla swojego utrzymania. Uzyskuje on bowiem dochód wynoszący około 2.500 zł netto i poza uprawnioną nie ma nikogo na swoim utrzymaniu (biorąc pod uwagę znaczną dysproporcję pomiędzy jego zarobkami, a zarobkami jego żony wynoszącymi około 6.693 zł miesięcznie).

Na marginesie wskazać dodatkowo należy, że zobowiązanie alimentacyjne w swojej doniosłości wyprzedza inne zobowiązania pieniężne, zatem pozwany nie może z powodzeniem powoływać się na okoliczność posiadania długów z tytułu zaciągniętych pożyczek. W pierwszej kolejności należy bowiem zaakcentować, że powód zaciągnął kredyt hipoteczny, którego wysokość została uwzględniona przy ustalaniu spłaty matki powódki przy podziale majątku wspólnego i znacznie obniżyła jej wysokość. Co więcej, pożyczka udzielona przez ojca na spłatę udziału matki powódki pozostaje bez związku dla obowiązku alimentacyjnego wobec powódki. Podobnie należy ocenić kredyt zaciągnięty na remont domu. Należy mieć bowiem w polu widzenia, że powódka nie jest beneficjentem żadnego z tych przysporzeń bowiem środki uzyskane z pożyczek zostały w całości przeznaczone na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych pozwanego. Dodatkowo powódka nie może ponosić negatywnych konsekwencji rozporządzeń majątkowych pozwanego, który decydując się na zaciągnięcie kolejnej pożyczki powinien mieć w polu widzenia istniejące już zobowiązania względem swojej małoletniej córki i zdecydować się na jej zaciągnięcie dopiero w razie uznania, że będzie w stanie zaspokoić wszystkie dotychczasowe zobowiązania.

Reasumując, zdaniem Sądu, w niniejszej sprawie nastąpiła zmiana stosunków pomiędzy stronami w myśl art. 138 k.r.o., która warunkowała zmianą orzeczenia alimentacyjnego zgodnie z treścią pkt. 1-2 sentencji. Zasądzone kwoty pozostają bez wątplenia w zasięgu pozwanego, a przy realnym finansowym udziale matki pokryją 100 % usprawiedliwionych potrzeb dziecka. Datę nowego obowiązku alimentacyjnego ustalono z dniem 1 września 2019 roku, bowiem przedmiotowe postępowanie nie dało podstaw, aby stwierdzić, że potrzeby powódki dotychczas nie były należycie zabezpieczone. Zaś samo roszczenie alimentacyjne ma charakter nowacyjny. Alimenty nie powinny zatem stanowić przysporzenia majątkowego, a jedynie zabezpieczać bieżące potrzeby uprawnionych.

O odsetkach na wypadek opóźnienia w płatności którejkolwiek z rat alimentacyjnych orzeczono w myśl przepisu art. 481 § 1 i 2 k.c., natomiast o natychmiastowej wykonalności punktu 1 wyroku Sąd orzekł na mocy art. 333 § 1 pkt 1 k.p.c.

Mając zaś na względzie wynik postępowania w sprawie, treść art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c., jak również sytuację majątkową i wysokość dochodów pozwanego, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej 300 zł tytułem zwrotu części kosztów zastępstwa procesowego, których wysokość ustalono uwzględniając stawki opłat za czynności adwokackie przewidziane w Rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dn. 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności adwokackie tj. § 2 pkt 5. W pozostałym zakresie, na zasadzie art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania stron kosztami postępowania.

SSR Grażyna Grzybczyk